

Отже, залежність ефективності виробничо-господарської діяльності суб'єктів від багатьох зовнішніх і внутрішніх загроз зумовлює необхідність розвитку такої системи управління фінансовими ресурсами, яка б дозволила виконати стратегічні та поточні плани. Для цього необхідно визначити набір фінансових показників, що характеризують цільову ефективність їх виробничої та господарської діяльності в умовах конкурентного ринку при прийнятті рішень щодо управління фінансовими ресурсами [2, с.243]. Основна мета управління фінансовими ресурсами забезпечення максимізації ринкової вартості підприємства, що реалізує кінцеві фінансові інтереси його власників.

Використана література:

1. Грушко В.І., Наконечна О.С., Чумаченко О.Г. Національні фінанси: Підручник. – К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. – 660 с.
2. Москусенко А.О., Плетенецька С.М. Управління фінансовими ресурсами підприємства. *Актуальні питання сучасної науки та практики: матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 15 листопада 2018 р.)* - К.: Університет "КРОК", 2018. - с.242-244
3. Петик М.І. Економічна суть і призначення фінансових ресурсів у забезпеченні господарської діяльності суб'єкта господарювання [Електронний ресурс] / М. І. – Режим доступу: http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/Aktualni-problemy-rozvytku-ekonomiky-regionu/2018_4_1/35.pdf.
4. Петруня Н. В. Концептуальні підходи до визначення сутності активів підприємств. *Облік і фінанси АПК*. – 2017.– № 1. – С. 120–124.
5. Плетенецька С.М. Формування фінансової стратегії інноваційно-активних підприємств. *Вченні записки Університету "КРОК"*. - 2013. - Вип. 34. - С. 155-162. - (Серія "Економіка").
6. Шуляр О.В., Плетенецька С.М. Джерела фінансування підприємства та напрями їх оптимізації. *Актуальні питання сучасної науки та практики: матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 15 листопада 2018 р.)* - К.: Університет "КРОК", 2018. - С.370-371.

Портна О., д.е.н., доц.,
Дерева Б., студент
 ХНУ імені В.Н. Каразіна,
 м. Харків, Україна

ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ

Сучасні підприємства функціонують в умовах невизначеності, складного та нестабільного середовища. Виникнення і розгортання негативних тенденцій в соціально-економічному та політичному житті є передумовою виникнення кризових явищ, що вражають ключові елементи підприємницької діяльності, призводячи до зростання заборгованості підприємств і, як результат, втрата окупності та загроза банкрутства.

Наявність політичної, фінансово-економічної нестабільності [2; 3], недосконалість конкуренції на ринку товарів та послуг, зростання кількості збанкрутілих підприємств (рис. 1) посилює інтерес до дослідження причин

виникнення кризових явищ та вимагає розроблення механізмів попередження та ліквідації наслідків.

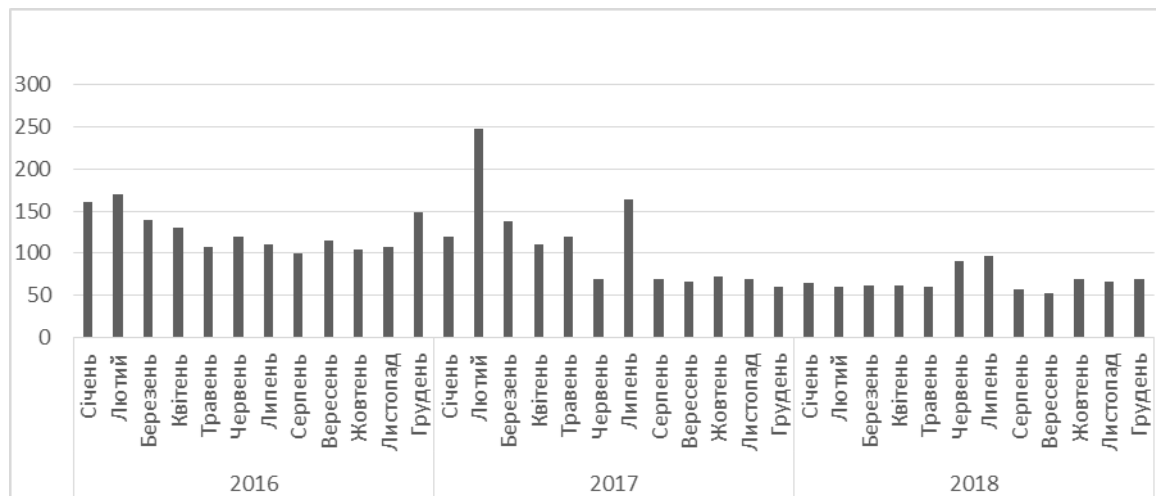

Рис. 1 Кількість збанкрутілих підприємств (2016-2018) [5]

Утворення дестабілізуючих факторів вимагає швидкого реагування керівників підприємств та мобілізацію внутрішніх резервів [6] для відновлення прибутку та уникнення банкрутства. Найдієвішим способом уникнення банкрутства є запровадження системи антикризового управління.

Сутність антикризового управління полягає в наступному [4]:

- кризу можна передбачити, виявити й уникати;
- прояви кризи можна пом'якшити;
- до певного періоду часу, кризи можуть бути керованими;
- управління в умовах кризи вимагає досвіду, спеціальних знань та умінь.

Успіх запровадження антикризової стратегії [7] залежить від дотримання принципів управління, що спрямовані на відновлення функціонування суб'єкта господарювання. Для успішного впровадження антикризової стратегії необхідно забезпечити:

- передчасну діагностику кризових явищ;
- термінове реагування на кризові процеси;
- адекватне реагування керівництва на загрози життєдіяльності підприємства;
- повне використання можливостей для виходу з кризи.

В залежності від того наскільки ефективно антикризове управління, кризи можуть пом'якшуватись, або перетікати гостро. Перелік можливих наслідків криз наведений на рис. 2.

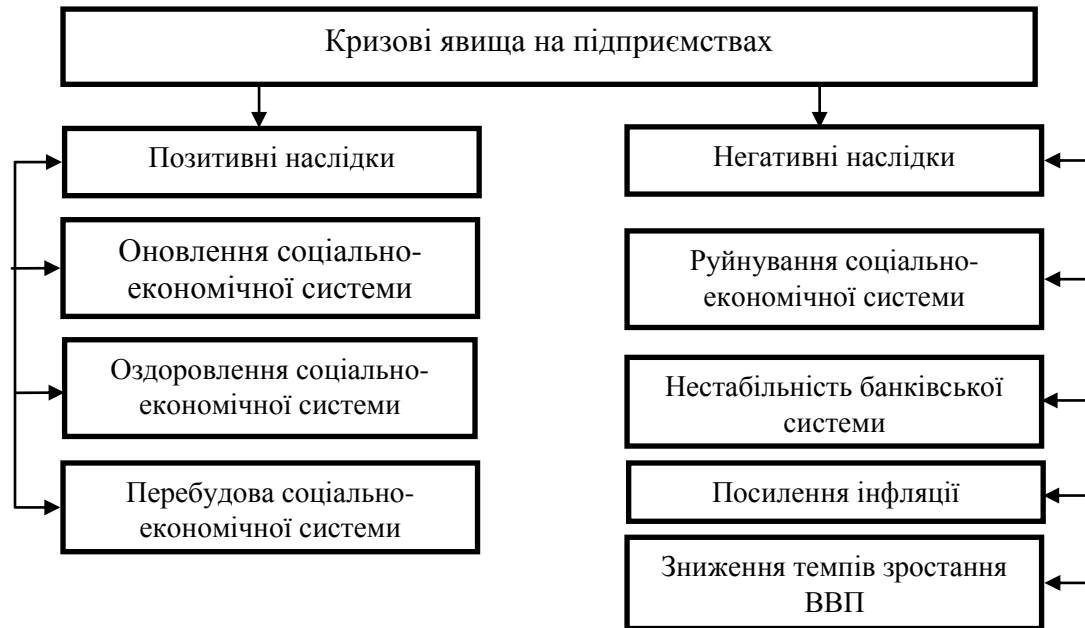

Рис.2 Наслідки кризи на підприємствах [0]

Прийняття антикризових рішень вимагає високої відповідальності від керівництва, проте в той самий час, через існування умов, що швидко змінюються, будь яке керівництво має бути антикризовим.

Сучасна економічна ситуація спонукає управлінців створювати управлінські структури, які будуть ефективними в умовах кризових явищ окремого підприємства. Тому фундаментом антикризового управління є теорія та практика світової науки, з урахуванням умов функціонування вітчизняних підприємств.

Показниками ефективності антикризового управління є:

- досягнення позитивних змін у фінансовій та господарській діяльності суб'єкту господарювання від початку реалізації антикризових заходів;
- достатність змін для відновлення життєздатності підприємства;
- швидкість пристосування економічної системи до змін;
- отримання позитивного ефекту;
- кваліфікованість персоналу.

Процедура виведення підприємства з кризи мусить відбуватись послідовно, системно, добре скоординовано, а не хаотично.

Найважливішою управлінською функцією під час проведення запланованих заходів є запровадження контролю за виконанням антикризової програми, для корегування або модернізації розробленої стратегії через непрогнозовані зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі.

Таким чином, антикризове управління носить комплексний характер, спрямоване на передбачення і уникнення кризових явищ, виявлення причини виникнення кризи, характер її перебігу, інструментів для її подолання з найменшими втратами. Тому антикризове управління утворює систему заходів з діагностики, виходу з кризи, фінансового оздоровлення, ліквідації наслідків та розвитку підприємства. Дотримання принципів антикризового управління дає можливість для його ефективного застосування.

Використана література:

1. Портна О.В. Антикризисное управління підприємством: навчальний посібник / [Портна О.В., Єршова Н.Ю., Юр'єва І.А.]; Видавництво «Магнолія 2006», 2013. – 283 с.
2. Портна О.В. Антикризисное управління сукупним фінансовим потенціалом України. *Соціальна економіка*. Випуск 54 (2). 2017. С. 58–61.
3. Портна О.В. Фінансовий потенціал України: проблеми та перспективи. *Проблеми економіки*. № 4. 2012. С. 205–208.
4. Рахман М.С. Антикризисное управління зовнішньоекономічною діяльністю українських компаній як складові антикризового менеджменту. *Ефективна економіка*. №11, 2017. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5878>
5. Dun & Bradstreet, «The 2019 Global Buncruptcy Report», 2019. URL : [https://www.dnb.com/content/dam/english/economic-and-industry-insight/DNB Global Bankruptcy Report 2019.pdf](https://www.dnb.com/content/dam/english/economic-and-industry-insight/DNB%20Global%20Bankruptcy%20Report%202019.pdf)
6. Guo, J.; Portna, O.; Rodchenko, V.; Navrotsky, O.; Du, J. 2019. Methodical approaches to the formation of the financial institution security system, *Journal of Security and Sustainability Issues* 8 (4): 747-756. [https://doi.org/10.9770/jssi.2019.8.4\(17\)](https://doi.org/10.9770/jssi.2019.8.4(17))
7. Stattev S., Boiarchuk A., Portna O., Dielini M., Pylypiak O. 2019. Formation of a System of Anti-Crisis Entrepreneurship of Services Companies. *Journal of Entrepreneurship Education*. Volume 22, Special Issue 1 (Title: Entrepreneurship: Investment and Innovation). URL : <https://www.abacademies.org/articles/formation-of-a-system-of-anticrisis-entrepreneurship-of-services-companies-7905.html>

Пріб К., д.е.н, професор

Національний університет «Києво-Могилянська академія», м. Київ, Україна

РОЗВИТОК АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ В КОРПОРАЦІЯХ

Вступ. Функціонування і розвиток корпорацій в ринковій економіці відбувається в умовах перманентних змін зовнішнього бізнес-середовища, що змушують господарюючих суб'єктів постійно пристосовуватися до мінливих умов діяльності, намагаючись якомога повніше використати виникаючі можливості зростання та, водночас, уникнути небезпеки втрат, не допустити дестабілізацію та кризові явища. З цих причин становлення і розвиток антикризового управління в корпораціях залишається значимим з практичної точки зору, а обґрунтування його оптимальних методів й інструментів, удосконалення підходів до запровадження, формування дієвих систем моніторингу і контролю тощо представляють актуальну наукову проблему.

Основна частина. Вивчення засад й особливостей антикризового управління стали предметом наукових розвідок цілої когорти українських науковців. Серед них доцільно відзначити здобутки Є. О. Діденко, А. С. Фесюна [1], С. М. Еш [2], Н. Б. Кушнір, Д. С. Войтович [3], О. В. Тимошенка, О. Ю. Буцької, Ф. Х. Сафарі [4], Н. В. Якименко-Терещенко, О. І. Палієнко [5] і багатьох інших. У їхніх дослідженнях розкрито сутність і значення антикризового управління, систематизовано принципи і підходи до його запровадження, запропоновано засади і методологію формування комплексу антикризових заходів, висвітлено